

Nepodpisani se dopisi ne šikaju.
Priposlana se pisma tiskaju po d
nev, svaki redak. Oglaši od 5 re
dakata stoji 60 nđ., za svaki redak
više 5 nđ. U slučaju opozivanja
uz pogodbu sa upravom. Novi se
ili još poštarskom putničkom (as
tengno postale) na administraciju
"Naše Sloga". Jako, prema i na
članku postu ravnju vodeno označiti:

Komu list nedolje na vremenu,
akta to je javi odpravnosti u otvo
renu pismo, na kojo se ne piše
poštarnica, uko se izvana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a ne sloga sve pokvari". Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

ničkoga imuniteta posve
izlišno i bezkrije postno;

moguće, ona bi prigovorila. U zapisniku
prije sjednice kaže se, da je sabor na

buditi, a članovi manjine odgovarati, to se
i galerija oglašuje.

zast. Mandić (prema Spinđiću):
Ist. Bartoli: Zitto!

zast. dr. Laginja: On čita prečan
jezik! (Prema zast. Spinđiću): Čitaj,
ispustiti.

zast. dr. Laginja: Čitaj dalje!

zast. dr. Bartoli: Čitaj!

Prilog "Naše Sloga" k broju 1. god. 1894.

Gospodarska zadružna u Kastvu.

Izvješće o glavnoj skupštinji i djelovanju u godini 1893.

I.

Glavna skupština gospodarske zadruge u Kastvu bila je dne 3. decembra 1893. u prostorijah "Narodnog doma" od 9^{1/2} ura jutro do po podne.

Skupštinu je otvorio predsjednik zadruge g. dr. Matko Laginja, državni zastupnik. U pozdravnom govoru poveselio se je da opeta vidi svoje stare znance i prijatelje, koje mu žalibote od više vremena nije moguće na često pohoditi. Raduje se osobito što jih vidi i u tolikom broju. Poziva zadruge neka razpravljuju slobodno o svakoj stvari, koja je na dnevnem redu i svaki neka svoju reč, kako bolje misli i znade. Ništa zato, ako nebudu svi jedne misli, dapače dobro je, da je ljudi različoga mnenja, jer onda jedan tvrdi jednu, drugi drugu, pak misao udara o misao kao nad o kremen, te se izkreće iskra, koju svaki prihvate kao najbijstriju stvar.

Oblasti će biti obavještene da je skupština zadruge tako velika, jer se na oko može bez straha uzeti, da je najmanje 200 članova načočnih.

Tako će, govori predsjednik, zemaljske i državne oblasti vidjeti, da ste vi narod, koji se uzima za obćenita pitanja i koj hoće da razpravlja svoje posle, pak se oblasti i vlade za dugo vremena nemogu oglušiti na želje i zahtjeve i molbe, koje su pravedne. A i neća se oglušiti, jer u državne vlade imamo obećanja, da će za Istru što god bolje gledati nego li do sada.

Skupština odzdravi zadovoljstvom pozdrav predsjednikov, te prelazi na razpravu.

Gosp. Ante Dukić, tajnik zadruge čita obširno izvješće o djelovanju družtva u godini 1893. i s njim zdržano poduku o umjetnom iliti komičkom gnuju. To izvješće donašamo malo niže.

Blagajnik g. Vjekoslav Jelušić čita što se je primilo i potrošilo u ovoj godini do 28. novembra. Svega je primitka 533 for. 99 nvč., a potroška 531 for. 6 nvč., tako, da je onim danom ostajalo u blagajni još gotovine 2 for. 93 nvč.

Čita se izvješće pregledaći računa od prethodnih godina, koje kaže da je sve u redu.

Predlaže se skupštini proračun za god. 1894. i s njim u savezu obraćen za god. 1892., koji sledi u posebnih skrižajskah.

Skupština odobrava obračun za 1892. i proračun za 1894., a pri ovome preporuča odboru kako je predložio član g. Mate Serdoč iz Serdoča 1. da se na mjesto 11 novih škropilnika proti peronopori ili pali gleda dobaviti barem 15—16 komada, jer je naroda mnogo, pak u mnogih

selih skoro u iste dane treba škopiti, ako će da bude koristi; 2. da se odbor potradi nabaviti neke vrsti rano zrijućeg kukuruza ili turkinje.

Za buduće tri godine 1894., 1895. i 1896. izabran je odbor, sve ista lica koja do sada i to: g. dr. Matko Laginja, narodni zastupnik; Anton Jelušić, posjednik u Kastvu br. 55; Anton Dukić, učitelj u Kastvu i posjednik u Rubčici; Vjekoslav Jelušić, posjednik u Kastvu br. 20; Josip Marotti, posjednik u Spinđićih; Kuzma Spinđić, isto, Mirko Jelušić, posjednik u Kastvu; Vjekoslav Kinkola, posjednik u Rukavcu; Mate Trinajstić, posjednik u Saržonih (Široli); Anton Lučić-Petrov, posjednik u Saržonih.

Odbor se je uredio odmah iza skupštine ovako: dr. M. Laginja, predsjednik; Anton Jelušić, njegov zamjenik; Ante Dukić, tajnik; Vjekoslav Jelušić, blagajnik.

Kod izbora onih, koji imaju pregledati račune i predložiti budućoj glavnoj skupštini svoja izvješće, predložio je g. Mirko Jelušić, neka bi pregledali račune i za 1893. i za 1894., koliko jih bude do buduće skupštine, pak neka bi izvjestili o jednom i drugom. To je primljeno i izabrani su dosadanji pregledači računa takodjer za unapred.

Došao je red na slobodne predlogove.

Tu se oglaši najprije družveni tajnik i reče da svi znamo kolika je u naših krajevih nesreća, ako čovjeku blago crkne, naročito ako nestane krvace, koja miljekom kuću hrani i za prodaju ga daje bilo na Rieku, bilo na Volosko ili Opatiju. Jur se je dogodilo, da se jo čovjek, komu se je takova nesreća dodesila obratio zadruzi neka ga pomogne, a zadružna nije imala od kuda.

Zato on predlaže neka se članarinu povisi od 1 for. na 1 for. 20 nvč. na godinu, pak od onih 20 nvč. neka se ništa netroši u drugo, nego da se učini zaklad iz kojega bi se dijelila pomoć, kad bi se kojemu članu dogodilo onakova nesreća.

Član č. g. Nikola Butković odobrava i dodaje da se ono, što plaćaju utemeljitelji, nobi smjelo trošiti u redovite potroške, nego samo dobitak od onoga da se troši, a kapital da bi se mogao nosudjivati na nizke kamate članovom u slučaju nesreće.

G. predsjednik pozdravlja veseljem tu namisao i prepričava zadružarom neka se ozbiljno o tom pogovaraju, kako bi stvorili zaklad iz kojega bi mogli priteći u pomoć ne samo da posljedica životinja, nego i u drugih nezgodah.

G. Butković predlaže, neka se za sada gleda bar u nosrećah od blaga pomoći, pak buduće da nekoj ne žele prisilnoga povećanja članarine, on

voreće u ovom saboru hrvatskim ili slovenskim jezikom pravo zastup-

lje. Poslij otkrivanja sjednice u 10 i pol sati čita saborski tajnik g. dr. Bartoli zapisanice prve i druge sjednice. Većina je sabora je talijanski. Osveruju, manjina pako šuti. Da joj je

* Vidi saborsko izvješće. Op. ured.

Islamski svakog četvrtca na cijelom arku.

Dopisi se prenosuju ako se i metakaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Preplaća se po poštarskom stroj Š for. za seljake Š for. na godinu. Banjamski Š for. Š for. I za polgodine. Izvančarne vijeće poštira.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farineti br. 14.

Članovi većine započnu na to

Ovi nebi bili mogli niti smjeli glas-

postavljaju jih i sami, i govore o naših odnosaši, u prilog pravednosti, u prilog nam. I sam list na pokus od 20. decembra ima nam prijatan člančić obzirom na odnose u Primorju. Nadamo se, da će toga i unapred donasati, i preporučamo ga svim našim, kao najbolji dnevnik bečki, pisan u katoličkom duhu i prijatan našemu hrvatskom i slovenatom narodu.

Listnica uprave.

Gosp. N. V. lka. Ovim je plaćeno za 1894. Upisali su nadalje za "N. S." gg. S. A. Novak for. 5. S. J. Motovun for. 10. B. I. Pazin for. 5. R. I. Žminj for. 2. P. E. Karlovač for. 5. K. V. Rieka za Štav. for. 250. Cht. Kastav for. 260. F. Dr. I. Poreč for. 250. Dvor Varadžin for. 1:25. Cht. Glina for. 5. R. G. Rieka for. 5. V. I. Zagreb for. 250. H. B. Belavet for. 4. Cht. Senj for. 1:50. Bbl. Alg. Krk for. 9:50. J. A. Zadar for. 5. G. J. Beram for. 90. R. H. Gorica for. 2. Kajž. H. Zagreb (glas) for. 10. B. J. Španj for. 2. Cht. Ljubljana for. 5. K. J. Malinska for. 1. Cht. Tolmin for. 2:50. Zora Opatija for. 5. S. L. Boštanj for. 5. P. F. Rieka for. 5. S. Š. A. Babinec for. 5. R. J. Rieka for. 12. Cht. Lošinj for. 2:50. Prva štud. Zagreb for. 5. Grač for. 1:25. J. P. Dobrinj for. 1. B. Kambovelov for. 1. Gosp. zad. Opatija for. 1. Cht. Gorica for. 5. Brat. Volosko for. 5. S. Motilija for. 5. D. J. Buzet for. 10. M. F. Kop for. 7. M. F. Vranja for. 250. O. J. Pazin for. 250. M. J. Pazin for. 250. M. I. Karlovač for. 1:50. S. I. J. Oprtalj for. 2. M. K. Žminj for. 250. isti za A. B. i A. S. for. 2. (Sliedi).

Javna zahvala.

U blagotvorne svrhe hrvatskog pripadnog društva u Boču, narodito u svrli utocištu, koje podržavamo za ubogu hrvatsku djaku visokih škola, primisimo i presv. biskupa Filipa Fr. Nakicu u Spilje 20 for., presv. biskupa Pavla Guglera Zagrebu 15 for., slavnog osiguravajućeg društva "Croatia" u Zagrebu 15 for., presv. baronu M. Unukiu u Osiku 20 for., D. I. Pasadeliću u Dubrovniku 10 for., Dr. Landenbachu u Vukovaru 10 for., od gospode zastupnika na caravinskom vjeću Dr. M. Laginja, V. Spinčiću, J. Blaškini i V. Pešiću po 5 for., od Dr. D. Vitezovića na Krku 5 for., od preč. K. Dojković kanonika u Varaždinu 10 for., od gđe Anke Protić u Spilje 10 for., od vjeća Petru Bučaru župnika u St. Petru i Mrežnici 5 for. U Boču od gospodina: Riđoša Milovića med. 10 for. I. A. Klementučevoga 5 for. Dr. Milana Rudaratu 2 for prof. Vatroslavu Jugiću dvorskog savj. for., Ivo Kresiću prav. 2 for., Tome Paviliću med. 2 for., Andrei i Antunu Kotassu Heldenberžkog 4 for., Dr. I. Staricu 1 for., Dr. Martincu Juraniću 2 for., i D. Jaroslava Kurijaku 2 for. Sakupili: Mat Juranić med. u Oriovcu i Petrovici 19 for.; Koloman Fried filos. u Osiku 19 for.; Kaiser i Frank svenčilični grac u Osiku 22 for. 70 uč.

Plemenitu darovateljstvu bit će daljnje godištvo radi naših stičenika nagrada z njihovu ljubav k hrvatskom djelству, a u im we srdačnije zahvaljujemo. Srdačna hvala i poštovanim subiracem na njihovom trudu.

U Beču, 2 siječnja 1894.

Hrvatsko pripomočno društvo

Prezident: Dr. K. Kožić, Tajnik: Franjo Vahčić, članci i sudenci advokat. e. k. članci.

Podpisani preporučuju velečestnoj gospodarskom vrčenjem upravu i slavnoj občinetu

Prave zajamčene pčelno-voćocene

Svieće

voćano zavite, svieće niže vrati za pčestraru razsvjetu crkava i pogreba. Kadis lagrima, stien i stakla za vječno svjetl (kandilo).

Za valjanost svieća, koju nose protokolirano tvorničko znamenje, jamđim 100 for. li 200 hruna.

Nadajući se mnogobrojnim naručenim jamđom za točnu poslužbu po koliko je moguće nizkoj ceni.

Odlinim krovanjem

I. Kopac

sviečar

Sokalska cesta br. 9 u Gorici.
Odljukan srebrnom kolajnom u Gorici
god. 1894.

Preporučamo našim trgovcem za vino i krämerom

Istarsku vinarsku zadružu u Puli (Istra)
koja imade u svojih skladbi raznih iz
vrstnih vratih vina, a uz povoljne cene
Kod iste imade, istrarska rafinka i big
log mukšata u butiljama i to uz vrlo
povoljne cene.

Br. 2947
ex 1898.

Razpis natječaja.

Na osnovu jednoglasnog zaključka ovomjnostog občinskog zastupstva od 12 prosinca p. g. otvara se ovim natječaj na mjesto občinskog tajnika-blagajnika s godišnjom plaćom od for. 700, koje će imati primati iz ovo občinske blagajne u postipatnim mjesecima objacima.

Od natjecatelja se zahtjeva podpuno poznavanje hrvatskog, a po mogućnosti i talijanskog jezika, dočim će prednost imati takovi, koji se mogu iskazati svojom dozadnjom obč. praksom.

Među obložene svjedočbama o svršenim naučima, odnosno o dozadnjem služivanju imaju se podjaviti podpisom na najdužu do konca mjeseca sječnja (jednara) o. g.

Br. 1806.

Oglas natječaja.

Otvoren je natječaj na mjesto občinskog tajnika u Puntu (otok Krk) sa godišnjom plaćom od for. 450 berzivom u mjeseci poplatnih obročih. Molbe podkrepljene dokazima sposobnosti i poznavanja hrvatskoga kao uredovnoga i talijanskoga jezika, imaju se podnesti podpisom do 15. januara 1894.

Glavarstvo občine Punat

28. decembra 1893. — 2

DOMINIK LUŠIN

u Kopru

proporuča veliko svoje skladište raznovrstanog ljeva, kano:

Streljke i sumpornjače za trte inžimiru Živicu.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, clevi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste dobiva se uvijek u skladištu tvrdke

12 Schivitz & Comp.

(Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

2

predlaže, da se učini dobrovoljno, t. j. onaj za drugar, koji hoće neka doplati 20 nvč. Članarie na godinu više, pak neka samo takovi budu učestnici da mogu dobiti pomoći, kad bi jim bez njihove krivnje blago orknulo.

Taj je predlog usvojen, i neki je opazio, da će više biti dobrovoljni nego bi bilo prisilnih, a drugi neki opet reče: zato smo tu da odlučujemo!

Član č. g. N. Butković želi i čini predloge, da bi se pokusi raznim sjemenjem činili na Ložišću ispod Kastva, gdje bi zadruga sama mogla sve pripaziti i bilježiti.

Drugi prigovaraju, da je bolji dosadanji način, jer da se i tako sjemenje za pokuse daje samo razboritim ljudem i željnim napredka, pak da oni paze dobro i odboru izvješte, kako se je ovo ili ono poneslo. Zadružni bi tim narastao trošak upravljanja na Ložišću.

G. Butković želi nadalje, da bi se občinu umolilo neka zadružni dade posebnu pisarnu. Tomu je prigovor, da kad bi občina mogla dati takovu prostoriju, nebi bilo željene koristi, jer zadružna neimaju stalnih službenika nebi mogla bolje nego sada poslužiti svojim članovom.

Oba ta predloga kai treći, da se nabavi i zadružarom podieli koristnih knjiga o gospodarstvu, primijeni su od skupštine kao preporka odboru, da pomogne i u tom smjeru koliko bude moguće.

Odlučeno je napokon, da se tiska izvješće o skupštini i djelovanju zadruge i da se učine posebni otisci, te porazdile medju skupštine, a to je evo također učinjeno.

Skupština je trajala do po podne u najljepšem miru i redu i kad se je završila, podieliло se je zadružarom, koji su htjeli uzeti, od prilike 1700 lozničkih vabaca iz pokušališta izpod Kastva, koje je narod vrlo rado razgrabio složene u prilične svežnje, da dopadne svakom što je pravo, ni preveć ni premašo. Ovo dijeljenje lozničkih vabaca osobito je omiljilo zadružarom, zato i rado plaćaju članarinu, videći da već s vabci i porabom škropilnicu i dobrim savjetom dobiju plemenitu odškodninu za ono što daju u družtvu.

I daj Bože da bude uvijek tako i još bolje i koristnije!

II.

Izvješće tajnika g. Ante Dukića.

Poštovani zadružari! Dužnost mi je, da Vam uime odbora obrazljam, kako je on u ovoj godini poslovao i kako je naše društvo napravljalo. Odmah iz lanske glavne skupštine, koja je bila dne 27. novembra, nabavio je odbor jednoga junc i toga izvratio Ivanu Spinčiću Andrejeviću, da ga drži za porabu tri godine, da dote odgoji mladoga, a onda da stara ga kao sv. i po volji proda.

Junac, koji je bio predan Andru Marčelji k Trtnom Lbr. 36 bio je postavljene pogibijan, te se je ponaloga i glavarstva morao prodati. Za njega se dobio 60 for. od kojih se je dalo 25 for. rečenomu Marčelji kako pripomoći i odšteta, ostatak pak išao je u blagajnu družtvu.

Budući visoko e. kr. ministarstvo poljodjelstva nije doznačilo obične pripomoći od 100 for. za voćnjak u Klanu, odlučio je odbor u svojoj sjednici 10. marta t. g. da se isti ima napustiti, a rečeno ministarstvo

uprositi, da izplati dug od 105 for. 5 nvč. Tako je bilo i prošeno, al prošnja nije bila uslišana, pak je odbor u zadnjoj sjednici od 9. p. m. zaključio, da se ima molba optovati, pošto bi zadružna, kad bi onaj dug iz svoje blagajnice imala izplatići, zaostala u svojem djelovanju i napredovanju.

Zadružni je ove godine došla od veleslavnoga zemljeklubnoga veća ljepe pripomoći za nabavu škropilnicu, najme 185 for. 60 nvč. Društvo ima do sada 31 škropilnicu, od kojih moramo 2 uzetи kao nevaljate; dakle dobiti imademo 29. Za buduću godinu odlučilo je odbor, da bi se nabavilo još 16 novih škropilnicu, da budu članovi dobro posluženi, da nikto ne reče: "Plaćam, a nedobjem škropilnicu". Slav. ces. kr. kapetanat poslao je odboru više iztzasa na put u kuku, kako valja škropiti, koji iztzaci su se u prigodah medju članove podiellili.

Modri galici nabavio je odbor sam i ove godine, te se je medju članove razdalo 3000 kilograma po 30 novčića.

Neki trgovci prodavali su ljudem nevaljatu galici. Nesto takve galice poslao je odbor zemaljskoj pokusnoj štabici u Poreč, od kuda je došlo, da galica nevalja, te je na to občinsko glavarstvo onim trgovcem zabranilo daljnju prodaju.

Budući je ove godine bilo malo krme, izdalо je slav. občinsko glavarstvo nastojanje zadružnog odbora na put u kuku, kako će svatko moći priskrbiti krme za buduću zimu.

Odbor je naručio i već razpalačao nešto sjemenja stranijskih vrst pšenice, pak što se bude poneslo, modi će se članovima preporučiti i onoga sjemenja više nabaviti.

Ložišće na Križišću bilo je i ove godine dobro nastano. Iz njega se je ovih dana izvadio 1705 vabaca, koji će se danas medju članove porazdeliti. Za buduću godinu ima ondje drugih vabaca, koji će se isto tako podielti.

Zaključak lanske glavne skupštine, da se nabavi američki vabac i vabac, nije odbor izvršio, bojeći se, da njimi neunesne floskeru. I u istinu, da ih je način, gdje je mislio, ta nesreća nebi nas bila minula.

Veleš. zem. odbor nije još ni danas določio što zadružni pripada od lovnih prihoda za god. 1891., 1892. i 1893. Molilo se je to više puta, ali bez koristi. Sl. predsjedništvo Krčke zadruge obratilo se posebnom spomenicom na visoko e. kr. ministarstvo poljodjelstva, da bi ono hrvatskim zadružam u Isti i pomoći priskrbilo; tu spomenicu podpisao je i naš predsjednik, ali do danas neimamo nikakova glasa.

Ove godine su brigom odbora zadruge učinjeni neki pokusi sa gnojem iz fabrike ili takozvanim umjetnim ili kemičkim gnojem. Taj se je pokazao barem tako dobar, kano i domaći gnoj izpod blaga. S tim gnojem ćemo, ako Bog da, još neke pokuse učiniti, pak se utam, da demo do mala modi rabljenje ovoga gnoja svakom preporučiti. Za sada će samo nešto posve na kratko razložiti o tom gnoju, da svakomu bude jasno i razumljivo.

Vi svi znate, da na zemlji, koja nije bila već puno vremena gnojena, svaka stvar slabu raste. Vi rečete, da je ona zemlja izrodila, da neima već slasti ni dohvorte. I pravo govorite. Jer na onoj zemlji narastao je već puno dura božjega, puno krumplira, pšenice, zolja i tako dalje, a odkle sve to? Iz zemlje. Jer odračunajmo sjeme, što smo ga posjali ili posadili, drugi je sve dala dobra mati zemlja. A ta zemlja davaj danas, davaj sutra, kroz više godina, dala je svu moć u onaj krumplir, u onu pšenicu i drugo, što smo ondje spravili, pak je postala jalova. A onaj krumplir i pšenica bila je u istim dobro i sladka, pak vi baš pravo govorite, da je zemlja izgubila slast i dobrotu. A što mi nemogućemo onoj zemlji jakost povratiti? Da, pognojimo dobro onu zemlju, pak ćemo na njoj opet plod brati. Gnoj dakle povrata zemlji dobrotu, povrata joj izgubljeni sok i smok.

Prvi broj istoga šaljemo svakomu na zahtjev bādava.

pestovljaju jih i sani, i govore o naših odnosi, u prilog pravednosti, u prilog zata. I sam list na pokus od 20. decembra ima način prijazan članšio obzir na odnose u Primorju. Nadamo se, da će toga i neprid dobiti, i prepoznamo ga svim načinom, kao najbolji dnevnik budi, pisan u katoličkom duhu i prijazan našemu hrvatskom i slovenskom narodu.

Listnica nprave.

Gajka N. V. lka. Ovim je plađeno za 1894. Upisati su nadalje na "N. 81" gg. S. A. Novak for. 5, S. J. Motovun for. 10, B. I. Pasin for. 5, R. I. Žminj for. 2, P. E. Karlovački for. 5, K. V. Rieka za čitat. for. 2-50, Crt. Kastav for. 2-50, F. Dr. I. Peret for. 2-50, Dr. V. V. Varaždin for. 1-25, Ul. Glina for. 5, R. G. Rieka for. 5, V. I. Zagreb for. 2-50, H. B. Belvar for. 4, Crt. Senj for. 1-50, Dr. D. Alip. Krk for. 9-50, J. A. Zadar for. 5, G. J. Herceg for. 50, H. B. Gorice for. 2, Kruščić H. Zagreb (glas) for. 10, B. J. Šufak for. 2, Crt. Ljubljana for. 5, K. J. Malinska for. 1, Crt. Tolmin for. 2-50, Zora Opština for. 5, S. L. Bosarac for. 5, P. F. Rieka for. 5, S. S. A. Babinec for. 2, R. J. Rieka for. 12, Crt. Lošinj for. 2-50, V. Dr. D. Krk for. 10, M. C. Šimac for. 2-50, Prva štud. Zagreb for. 5, Grač. Crt. Oslik for. 1-25, J. P. Dobrinj for. 1, B. Kambovljača for. 1, Gosp. zadr. Opatija for. 1, Crt. Gorice for. 5, Brat. Voleško for. 5, S. Motika for. 5, D. J. Buzat for. 10, M. F. Kop for. 5, M. F. Vrana for. 2-50, M. I. Karlovački for. 2-50, S. I. J. Oprtalj for. 2, M. K. Žminj for. 2-50, isti za A. B. i A. S. for. 2. (Slijedi).

Javna zahvala.

U blagotvorne svrhe hrvatskog pripadnog društva u Beče, naročito u svrli utočištu, koja podizavamo za uboga i vatko dijake vinotki škola, primisno i presv. biskupa Filipa Fr. Nakića u Splitu 20 for., presv. biskupa Pavla Guglera Zagrebu 15 for., slavnog osiguravačkog društva "Croatia" u Zagrebu 15 for., presbarunice M. Unukčić u Osijeku 20 for., D. I. Posedelja u Dubrovniku 10 for., Dr. Landenbacha u Vukovaru 10 for., od gospodinu zastupnika na carinikom vječi Dr. M. Laginje, V. Spinčića, J. Blaškini, L. V. Pušića po 5 for., od Dr. D. Vitezovića na Krku 5 for., od preč. K. Dojkovića kanonika u Varazdinu 10 for., od gđe Anke Protić u Splitu 10 for., od vele Petra Buđara župnika u Sv. Petru i Mrežnici 5 for. U Biču od gospodine: Božidar Milovića novi. 10 for., I. A. Kremićevog 5 for. Dr. Milana Rošetara 2 for., prof. Vatroslava Jagića dvorskog savj. for., Ive Kraljevića prav. 2 for., Tome Pavlića med. 2 for., Andrei i Antuna Kottus Heldenberžkog 4 for., Dr. I. Starčića 1 for., Dr. Martina Jurčićevića 2 for., i D. Jarnasla Koružija 2 for., Sakupili: Mat. Jurčićević med. u Oriovcu i Petrovo selu 19 for.; Koloman Fried filos. u Osiek 19 for.; Kaiser i Frank svenčilični građani Osiek 22 for. 70 nc.

Plemenitom darovanjem bit će daljnji pravodostni rad načelniku nagrada i njihovim ljubav k hrvatskom ujetvu, a u imu što arđačnije zahvaljujemo. Srdačni hvala i poštovanom sabiracem na njihovom trudu.

U Beču, 2 siječnja 1894.

Hrvatsko pripomočno društvo

Predsjednik: Tajnik:
Dr. K. Kozlč, Franjo Vahčić
dvorci i sudbeni avokat. c. k. članovnik.

Podpisani preporučuje voletčanstvoj gospodinu crkvenim upravam i slavno občinstvu

Prava zajamčene pčelno-vječene

Svieće
vođene zavitke, sveće niže vrati za prstrane razvjetu crkava i pogreba. Kadi legima, ston i staklo za svetno sveti (kandilo).

Za valjanost sveća, koja nose protokolirano tvorničko znamenje, jamčim 100 for. ili 200 kruna.

Nadajuć se mnogobrojnim narudbama jamčim da točno poslužu po koliko mogu nizkoj cieni.

Odljčnim štovanjem

I. Kopac
sviće
Solanska crkva br. 9 u Gorici.
Odljčivan srebrnom kolačnjom u Gorici
god. 1891. —

Preporučamo našim trgovcem sa vino i krčmama

Istarsku vinarsku zadružu

u Puli (Istra)

koja imade u svojih skladničkim raznih i vrstnih vrstih vina, a uz povoljne cene. Kod isto imade, istarska rešoška i biglog muškata u butiljama i to uz vrlo povoljne cene.

Izdavatelj i odgovorni urednik Mate Mandić.

Br. 2947
ex 1893.

Razpis natječaja.

Na osnovu jednoglasnog zaključka ovomjestnog občinskog sastupstva od 12 prosinca p. g. otvara se ovim natječajem na mjesto občinskog tajnika-blagajnika u godišnjem platom od for. 700, koje će isti primati iz ove občinske blagajne u post-ipatnim ujescenju obrazicima.

Od natječatela se zahtjeva podpuno poznavanje hrvatskog, a po mogućnosti talijanskog jezika, dodim da prednost imati takvi, koji se mogu izkazati svojom do-sadanjom obč. praksom.

Molbe obložene svjedočbama o svršenim naucima, odnosno o dosadanju službi-vanu imaju se poduzeti podpisomu najduže do konačne mjeseca siječnja (je-

Br. 1800.

Oglas natječaja.

Otvoren je natječaj na mjesto občinskog tajnika u Pustu (otok Krk) sa godišnjom placom od for. 450 krunov u mjesočnjim poplatnim obrazicama. Molbe podrijetljuju dokazima sposobnosti i poznavanja hrvatskoga kao uredovnoga i talijanskoga jezika, imaju se podnести podpisomu do 15. januara 1894.

Glavarstvo občine Punat
28. decembra 1893. —

DOMINIK LUŠIN

u Kopru

proporuča veliko vino skladište razno-

4

miskim gnojem, koji je cieniji i jači od živinskoga, a što je poglavito, laglje se nosi i naše dolce i na strmenite ljevice. Vendaj živinskoga guoja nećemo zapustiti, jer ako je kano kemički imao tu vlastitost, da zemlju rahlja i topili, dočim kemički niti je izražhija niti stopili. A rahlost i topila zemlje je za neke biline osobito potrebna.

Kad sam već nešto rekao o nekadanjih ljetinah, spomenuti ću još jedan uzrok, radi koga su onda mogli biti bolje ljetina. Naši stari pripovedaju, da su stupnici (skalini) u našem zvoniku sv. Jelene načinjeni u hrasovine, što je rasla na briegu sv. Mihovila, koji je danas od naravi pust, kako ga svi poznate. Naši stari pripoveduju, da je vjeverica mogla od jednoga kraja Kastavčine u drugi, a da se na tlu nestupi. To će reći, Kastavčina je bila nekada sive gola šuma. To potvrđuju i imena nekih mesta (Šunici). I zato onda nije škodila siva, nisu škodili oštiri vjetri, nije škodila tuča, pak su ljetne i mogile biti puno bolje, nego li danas, kad nas biju i vjetri i sunči i tuča, sve poradi goline, što je kod nas i okolo nas. Zato nemogu, nego s veseljem spomenuti novi štivre u našoj občini. Nije to djelo odbora zadruge, ali je od takve gospodarstvene važnosti, da mu se moramo nadarivati i povoljiti ga. Svaku čast sl. obč. zastupstvu, koje je odlučilo, da se već jednput občinsko tlo občinaru razproda. Posjednici novih štivra imaju sada nastojati, da što prije ono puste i neplodno tlo obrate u zeleno i plodno. Bit će bolje za nje, bolje za svu občinu, koja će tina postati bogatija, a bolje i za sve občinare, kad budu jednom imali po ljetu više dažda, a manje suše i nevremena. Samo valja, da posjednici nečekaju prekršenih ruku,

da će im se ono ticalo samo pretvoriti u gotovu šumicu. Što je niklo, neka se obrezuje i goji, kamenje neka se pobere, jer pod njim je zemlja, neka se u nju zabode želud ili lešnjak, tamo neka se zastije trava i tako dalje, pak će taj mali trud do mala biti naplaćen!

Prije nego svršim, inoran vam još obznaniti, da se je ove godine često dosta neslanih prigovora do ove naše zadruge, i to od jednoga nepozvanoga sudije, koji u obiesti rado tare lan, da mu prodja dan. Odboru nije bilo dano braniti se, te se je morao zadovoljiti svojim čistim osvjeđenjem, da je u ove tri godine učinio po svjih silah, što će deo. *) Kad je sadanj odbor primio poslovanje državljaka u ruke, imalo je ono 34 člana. Danas jih imada hvala Bogu 234 od kojih je 270 platilo godišnju članarinu. U to vrijeme dobila je zadružna i dva člana nemanjitelja, koji su izplatili svatu po 20 forinti, a ti jesu: g. Anton Lučić-Petrov u Saršonih i g. Mirko Jelušić u Kastvu. Želja je naša, da se drugi, koji mogu, povedu po njima.

Veliki broj članova naše gospodarske zadruge jest najbolji dokaz, da družtvo ide pravim putem. A da podje još boćim, dužan je brinuti se ne samo odbor, nego s vakiča na član. Svakomu je danas prosto, da kod proračuna ili kod možebitnih predloga svijetu i predloži, kako neka se u budućoj godini troši, što neka se vrijedna i koristna poduzme, što neka se nevaljata napusti itd. Ako je pametan i tko družtu želi dobro, reći će svoju ovđe, a ne kašnje po krčmam i novinam.

*) Nije htio g. predsjednik zadruge, da se članovi kosmaju među sobom, nego je želio, da radče, a mi smo evo zadovoljni, da možemo ovo ljepe izvješće objaviti. (Ured. "Naše Sloge".)

III. Proračun gospodarske zadruge u Kastvu za godinu 1894.

A. Pohrće.

Rubrika	Naziv	Oznaka			Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno se za 1894. fr. n.č.	
		Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.			
I	Ostatak od g. 1892.	12	63				
II	Članarina	274		300	—	5	—
III	Darovi	—	—	—	—	5	—
IV	Prihod družstvenih poduzeća	64	34	10	—		24
V	Interes uloženog novca	—	—	—	—	10	—
VI	Prihod od lovnih karata	—	—	386	04	—	—
VII	Prinos za voćnjak u Klani	—	—	—	—	—	—
VIII	Prinos zom. kult. vločn. krovu pripomoć za nabavu škropilnic	135	50	50	—	—	—
	Razni drugi prihodi	47	52	—	—	—	—
		598	99	999	04		

Obrazloženje.

Nešto zastalo članarino (10 for.) i tako ukupno 300. — Od ložišta na Krkiščanu pravđivo je dohodak za grožđe ili vino. Za g. 1891. doznačeno je for. 84-01. po tom, da račun ista sveta za g. 1892., 1893. i 1894., ukupno 388. 04. Akoprem je nuda, da će visoko o. k. ministarstvo poljoprivrede na opotovanju prošinju doznačiti pripomoć za izplatu dotičnoga duga od for. 105. 00, nemože se ipak taj prihod kao nježuran postaviti. Primo potrošku, koga je zadružna u zadnjem vremenu učinila za škropilnicu, čakaju se od zom. kult. vločn. pripomoć od 50. —

Opaska. Aktivni i pasivni zaostatak se po prilici izjednačuju, to nisu u ovom proračunu u obzir uzeti.

Rubrika	Naziv	Oznaka			Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno se za 1894. fr. n.č.	
		Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.	Preplaćeno za Novišće novembar fr. n.č.			
I	Pisarnički paučal	10	—	20	—	—	—
II	Nagrada blagajniku za radojevje računa	5	—	5	—	—	—
III	Za pohranu i razdobljivanje te spravljanje skupitstva	5	—	5	—	—	—
IV	Izložbe	24	—	20	—	—	—
V	Pripomoć za napravak u gospodarstvu	405	40	310	—	—	—
VI	Dobavni crutja, sprava, sjemionja, blaga	68	47	115	—	—	—
VII	Ložišće na Krkiščanu	105	—	105	—	—	—
VIII	Voćnjak u Klani	—	—	—	—	—	—
	Prinos dražvenom listu	—	—	—	—	—	—
	Novac uložen na interesu	—	—	—	—	—	—
	Razni nepredviđeni troškovi	41	66	105	79	—	—
		531	00	600	04	—	—

Obrazloženje.

Povećaće se od 10 for. na 20 for. Ostaje kuo i do sada. Pripomoć onomu, koji bude išao praviti floksoru. Za nabavu "Gospodarskog Poučnika" za jednu godinu "Pukovku lisan" 1. 20. — Za jedno novo očiljano (turkul) za popravak na škropilnicu i očiljala. Za 16 novih škropilnica po 18 for. Za jedan vinoučar i jedan žestomjor. Za pokuso zlomjenju. Izradjeno vabeno g. 1890. Za jedan žestomjor "Pulaski". Novo zvadbojno. Izradjeno vabeno g. 1894. Nastojati stalnog mrađa i ostalo. Neizplaćen dug prema g. Jak. Šušniku "Našoj Slagi" pod uvjet, da došće piso gospodarskih uputa. Opaska. Ova svrta može se uporabiti za štampanju zapisača glavne skupitstva. Ovamo se ubraja i predviđeni potrošak za 200 novih knjigica.

Prvi broj istoga šaljemo svakomu na zahtjev badava.

Tiskara Dotenc.

Nepotpisani se dopisi na miskaj. Priposlana sej pisma tiskaju po dva svaki redak. Oglas od 5 redaka stoji 60 k., za svaki redak više 5 k.; ili u službu opozivana na pogodbu su upravom. Novi se štiti postarom (as-togno postale) na administraciju "Naše Sloga". Imo, prezime i nadimki poštu valja točno osmisliti.

Komu list nadolije na vremenu, ako to je javi odgovarajuću u otvorenu pismo, za koje se ne plaća poštarsko, ako se izvana napisalo: "Roklanci".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a ne slega sve pekvarci". Nar. Pos.

Poziv na predsjetu.

Evo posloža iz naša dležljivosti.

ničkoga imuniteta posve moguće, ona bi prigovorila. U zapisniku izlišno i bezkrije postno; prve sjednice kaže se, da je sabor na predsjednikov poziv do se Ni

buđiti, a članovi manjine odgovarati, te se i galerija oglašuje.

Zast. Mandić (prema Spindiću): dalj!

Zast. dr. Laginja: On čita prešan

z! (Prema zast. Spindiću): Čitat, dopustiti.

ast. Bartoli: Zitto!

reda jednik razdraženo proma

niku dr. Laginja: Vi noimate rieši,

ast. Spindić: Molim gospodino

adušo, ne činito gubiti vremena, ja

prešan predlog! — i čita dalje, do-

dajdačnici opominje galeriju, da bude

čita posva mirno. Dr. Amoroso

članovi većinu govore koješta, gal-

eraju.

reda jednik opominje opetovo

u i veli zast. Spindiću: Ne mogu

iti čitati, govorite jezikom sabora!

ast. Mandić: Ne slušaj ga, čitat

ast. Spindić: Gospodino pred-

je, ovo nije govor, nego prešan pred-

log po poslovniku mogu postaviti

svakoga ozbiljno predmetu, bos

i da li ustmeno ili pismeno. Jezik

je za mene hrvatski jezik!

ast. dr. Laginja: Čitat dalje, čitat,

razumije tobio, ti ne moreš razumiti

reda jednik još razdraženje nego

Gospodine Laginju, vi ne imate

ast. dr. Laginja: Paragrafi "re-

inta" (prema Spindiću): Čitat do

reda jednik se i opet obara na

laginju, i veli Spindiću, da mu ne

dozvoliti prosljetiti, pošto je za rie-

dalje čitao.

ast. Spindić: Mogu čitati po po-

tu, a inače moram. U ovom pred-

u razlozi, a kojih nem je nemoguće

je.

ast. dr. Fragiacomo: Poštujte

čdničtv (Rispettato la presidenza).

ast. Spindić (uzdignutim glasom):

ostaje predsjedničko zajedno s vami

iz Josik, zakone i poslovnik! — te

ljo.

reda jednik stojeći zavikne kao

bebe, skrajuje razdraženo: Gospo-

đinu, zabranjujem vam prouđediti.

Spidić, Le interdice a continuare),

ist. dr. Laginja: Dotle je dosta!

vi nastupajte manjine dignu

jeru svoje stvari i izlaze. Galerija

Zastupnici većine dovikuju: dobar

— Zastupnici manjine odgovaraju:

ostanak! — Svaki dakako u svojem

ast. dr. Vergottini dodaje: non

tornar più!

ast. Spindić: To je naš posao,

ine!

ast. Vergottini: Ne koristiti vam

je u tom jeziku, ja ga ne razumijem.

ast. dr. Laginja (talijanski): Re-

sto, il quale vuole, che tutto ciò

che succede si dice e fa (more biti u

njih).

zastupnici manjine nastali su se na

vojoj klubakoj sobi, te su kratkom

koju su svi podpisali, poslali po-

u, čitan i skoro da zadnje riječi do-

veden predlog ministru predsjedniku

Windischgrätzu,

čdine zborovali jo do jedno ure,

što je bio na dnevnom redu izbor

škoga odbora, bilo su već prod-

om, kao u drugoj sjednici za razne

odbore, razdijeljeno odjelje za imeni

čije se imena izabratu u taj odbor, i

meni samo vodim. Tako i cedulje

pi za dva vjećnika upravo zomaj-

vjeroskijskoga zavoda. Članovi ma-

vidio te cedulje, napravili su svoje.

Priješli izdi, dakako nisu mogli glasov-

ati, kao niti postaviti predloga kod pojed-

dinu predmeta.

Oni neki bili mogli niti smjeli glasov-

Obračun gospodarske zadruge u Kastvu za godinu 1892.

Rub.	Primitak:	for. n.	Rub.	Potrošak:	for. n.
I	Ostatak u blagajni koncem 1891.	829	I	Pisarnički paušal	10
	Članarina	238	II	Izložba blaga i oruđja	—
II	Darovi	200	III	Pripomoć unapredjenja gospo-	
III	Prihod od družvenih poduzeća		IV	darstva	42020
	i pokušališta	6002	V	Dobava oruđja, sjemenja i blaga	14665
IV	Interesi uloženog novca	—	VI	Voćnjak u Klani i druga pokuša-	
V	Prihod od lovnih karata	—	VII	lišta	—
VI	Prihod države za voćnjak u Klani	100	VIII	Prinos družvenom listu	—
	" zem. kulturnog vjeća u Klani	—		Novac uložen na kamate	—
VII	Razni prihodi	3174		Razni troškovi	4857
	Skupa	63805		Skupa	62542
	Odbiv od toga potrošak	62542			
	Ostaje višak	1263			
	koji se prenaju u godinu 1893.				

vati za razne obrađune, pošto su već takoliko puta opravdano i utomljeno oduševili oči uprava; A stalno nubi glasovati niti za zakonsku osnovu, koja ide sa tim, da se može ukinjati na temelju zasnovanog spisa u uklojivšem poslovih, neproučujući 100 for., jer su uvjereni, da će, obvaljati li ta zakonska osnova, još više povećati broj nezretnih zakutnih piščara.

Bila je takodjer na dnevnom redu zakonska osnova o tom, da so boljice za kućne bolesti izjednačena sa javnim boljicama; a tako i predlog zemaljskoga odbora, da so zemaljski sabor razvijao u stalno doba u razdoblju od aprila do junija.

D O P I S I .

Sa kvarneskih otoka koncem g. 1898. Kad već u lati ne imamo nikakvog učiteljskog glasila, molim, gospodine uređnici, da mi ustupite malko prostora, da u imenima mnogih kolegica napisam dve tri o pitanju, koje su nas učiteljica najviše tiču. Ponukao me na to izrješće glavno skupšćine učiteljskoga dražtva za kotor Volosko, skoro u broju 51. „N. S.“ god. 1898.

Obćenito je mnjenje, da je učiteljski stalić najgoro plaćen, pramda je najviše zaslužan za obuč prosvjetu i za to najveće obzira vredan. Ne samo kod nas u lati, nego i u drugih pokrajinah digli su se glasovi za poboljšanje novoljeg gospodarstvenog stanja učitelja, a ti glasovi odjeknuli su već mnogo puta i u sabornicah. U običe učinim tih glasova nije pravila nikakovo realno medju učiteljima i učiteljicama, već je za sve tražila povlašćenje i izjednačenje plaće. Nego osavim je drugdje gledišći odjeknuo u spomenutoj skupšćini i našao odziva u većini ondje prisutnih učitelja, uzprkos opravdanim razlogom, navedenim od moje prijateljice gospodinice Zuhija, koju je gosp. tajnik slobio u par redaka, dočim je svoje razvukao za čitavi stupac. Mi smo mu sve zahvalne no tolikoj obširnosti, jer će se barem tako moći svakog uveriti u supljini njegovih razloga.

On je sjeo na stolcu profesora na rodno ekonominje, pa nam, kao takav stao poricati prav., da za svojo djelo tražimo jeknaku plaću kao i učitelji. A kako opravdava svoj nazor? Po njemu mjerilo plaće ili cijena usluge, nije ni rad ni trud, a možda ni ponuda i tražnja, nego osobno potrebštine poslovnica i očenjenjem učitelji. Ovi se bez sumnje ne žene, da si pogoraju stanje. Za tim ne idu ni učitelji, nego se oni traže, da se plaće izjednače, ali neko se onda ne dovoljava učitelju. Tada da će se učiteljice i poslovničice istaći, a učitelji i poslovničice ostati, to je onda učiteljica i poslovničica.

Nego je on ipak velikodušan, on pristaje, da se plaće izjednače, ali neko se onda ne dovoljava učitelju. Tada da će se učiteljice i poslovničice i poslovničice istaći, a učitelji i poslovničice ostati, to je onda učiteljica i poslovničica.

Koliko li, Bože, nedosljednosti! Učiteljice jeknjave, koju se potrebe, po gosp. tajniku, manje od onih učitelja, može imati jednaku plaću sa učiteljem, otcem mnogo djece, a učiteljica žena, koju se potrebe, ma i posjedovaće sva njezina muž, već od potrebe učiteljice djevojke, ona mora imati jednaku plaću od učitelja neženje. E, suli, soli, more te ne da!

Mjesto tih nezgrapnositih u svjetnosti, morao je gosp. tajnik i njegovi su misljenici sa državatinskim drugovima i drugaricama uzklknuti:

„A jedna učiteljica ne imaju ni toga! Njima je — što više ne obataji ni u jednoj naprednjoj zemlji — manja plaća za 20% od učiteljice, premda su ih načuk i trošak jednaki, premda muke i trud isti, a požrtvovanje još i veće. U one su djevojčice ne posvećuju najvišim naučima, već da učiteljicu hibješu proti sebi, sestru, majku ili nešto drugo u... A mogu li jednike sa mijenjati 23 for. i 88 novčić?“

Toliko im zapada odjede, aki neće da izgledaju pred djevcu i roditelji kao naj-

prostije prelijali sluhbenici! Ovdje valja ponoviti riječi dra. Mantogazza, kojima je klicao, govorio o plenomostiti ranata pučke učiteljice: „E voi, o ministri del passato e dell'avvenire, togliate la vergogna e l'ingiustizia, che gli stipendi della maestra sono inferiori a quelli dei maestri!“

Toliko bez samjora!

ni za odjeću, ni za hranu toliko potrebitinah, koliko velik čovjek, dajmo dakle učitelju malena stasa 20—30 po sto manje plede! Ako bi onda g. tajnik ustao proti toj neujednačnosti! On bi ju nazvao bezumjem, nepravicom, ruglom. I pravo bi imao! Onda bi tekao osjetio, kako se još grdo opinkeo i kako se je izvršao sainchu razumnih ljudi, kadi je kaže sa onim originalnim razlogom na polje.

Ako bi potrebštine poslovnica morale biti mjerilom plaće, tad bi se svakom staliću imalo uvesti nekoliko redova, to odrediti, da će n. pr. činovnik označen i udovac bez djece imati 500 for. plaće, činovnik označen 550, činovnik označen i otac jednog dječeta 600, sa dvoje djece 650 itd. Povrh toga imalo bi se izražavati i izpitivati, ima li taj činovnik i koliko vlastitog imanja, to mu prema tome sniziti plaću, jer dakako, ako ima svojeg imanja, ima manje potreba. Tim bi putem došlo do pravog socijalizma, to bi gospodar Dukić morao svoju plaću dijeliti sa onim odpuštenim mletarom, kojega u izvješću spominje.

Kako jo šepav razlog, tako su šopav i primjeri, kojimi ga je gosp. tajnik mislio podkrepliti. Onaj gazađa ne daje djetetu manju plaću nego li zidaru s toga, što su potrebe onoga manje nego li ovoga, nego s toga, što rad djeteta ne vredi, koliko rad odrasla djevjaka i što ima uvek volike ponude da rad obavljaju od djeteta. Ako pak zidur neće, da radi za plaću, što ju dobivaju jedno djece, ne odladju tu toliko osobne potrebe, kolikv. svrstati, da će drugdje muževan rad dobiti i muževnu plaću. S drugo bi strane nepravilo bilo, da ono djece dobije jedanu nadnicu sa ziduru s toga, što ovi imaju obitelj, za koju se im je skribiti, koji u ostalom mogu i da imati, nego s tuga, što će rad djeteta mletara nije nikada ravnati radu zidara.

Najmanjo logičan i dosljedan je bio gosp. tajnik kod uporave svojeg novog gospodarskog mjerila na učiteljsko plaće.

Po njemu učiteljica djevojka ima manje potrebe od učitelja mladića. Ja volim, da to nije istina i dokazati ću to, kad se bude g. tajnik u navrjetenoj „obrtnici i temeljitoj“, radoji putriću, da iznesem dokaze o svojoj natjecateljiji tvrdnji.

Razlike u potrebah ne imaju ni među učiteljicama i učiteljima i očenjenjima učitelji. Ovi se bez sumnje ne žene, da si pogoraju stanje. Za tim ne idu ni učitelji, nego se oni traže, da se plaće izjednače, ali neko se onda ne dovoljava učitelju. Tada da će se učiteljice i poslovničice istaći, a učitelji i poslovničice ostati, to je onda učiteljica i poslovničica.

Nego je on ipak velikodušan, on pristaje, da se plaće izjednače, ali neko se onda ne dovoljava učitelju. Tada da će se učiteljice i poslovničice i poslovničice istaći, a učitelji i poslovničice ostati, to je onda učiteljica i poslovničica.

Koliko li, Bože, nedosljednosti! Učiteljice jeknjave, koju se potrebe, po gosp. tajniku, manje od onih učitelja, može imati jednaku plaću sa učiteljem, otcem mnogo djece, a učiteljica žena, koju se potrebe, ma i posjedovaće sva njezina muž, već od potrebe učiteljice djevojke, ona mora imati jednaku plaću od učitelja neženje. E, suli, soli, more te ne da!

Mjesto tih nezgrapnositih u svjetnosti, morao je gosp. tajnik i njegovi su misljenici sa državatinskim drugovima i drugaricama uzklknuti:

„A jedna učiteljica ne imaju ni toga! Njima je — što više ne obataji ni u jednoj naprednjoj zemlji — manja plaća za 20% od učiteljice, premda su ih načuk i trošak jednaki, premda muke i trud isti, a požrtvovanje još i veće. U one su djevojčice ne posvećuju najvišim naučima, već da učiteljicu hibješu proti sebi, sestru, majku ili nešto drugo u... A mogu li jednike sa mijenjati 23 for. i 88 novčić?“

Toliko im zapada odjede, aki neće da izgledaju pred djevcu i roditelji kao naj-

prostije prelijali sluhbenici!

„Smjelo, da si Hrvat div,

Ako j' tako Hrvat nisi!

Il ne vrediš, da si živ!

Na poruge plani, stani!

Ne budi mi više plah,

Jer ti gaziš zemljom svuda

Hrvatskih diva prah!

R. Katalinić Jeretov.

Pogled po svetu.

U Trstu dan 17. januara 1893.

Austro-Ugarska. Rad pojedinih zemaljskih sabora, koji sada zasjeduju, teče prilično mirno. Najživljnije bijahu do sada sjednice českoga te istarskoga sabora. Tamo i o đije bori se zastupnici slavenski za narodna prava proti prevladi Niemaca, dotično Talijana. Njihova pravedna stvar pobediti će svakako samo bude li uztrajnost i požrtvovnost od strane narodnih zastupnika, a obilato moralne podpore od strane naroda.

U Ugarskoj izlazeće svi katolički biskupi pastirski list na narode proti vladinim zakonskim osnovam o promjeni vjerskih zakona. Biskupom pridružile se i mnogoč vrlika, te će vlast bez dvojebiti načeti u narodu i u velikaskoj kući na žestok odpor.

U dalmatinskom saboru podnio je hrvatski klub adresu na kralja, u kojoj vapije za sjednjenjem Dalmacije sa Hrvatskom. Sada bi se morali složiti svi hrvatski zastupnici, te složno prihvati osnovu adresu na kralja, tako zadovoljiti običim željama hrvatskoga naroda Dalmacije.

U hrvatskom saboru razpravlja se još uvek zemaljski proračun i to sada stavka o podršci za gospodarstvene svrhe. Opozicioni zastupnici utiču odlučno u sve razprave iztičući sva ona zla, koja proizlazi iz nesretne nagodbe, i koja su prouzročila da našnje žalostno političko i gospodarsko stanje u krajnjevini.

U Pragu sjede članovi tajnog društva „Omladina“ na obtuženičkoj stolici. Imade ih ukupno 76, a brani ih šest odvjetnika. Tečaj razprave prati česko občinstvo živahnim zanimanjem i radi obtuženih osoba i radi zločina, s kojeg su obtuženi.

Francezka. U Parizu preminuo je ovih dana francuzski poslanik na anglezkom dvoru g. Waddington starijom Englez. Pokojnik je zastupao francuzsku republiku na berlinsknom kongresu. Od svih članova toga kongresa još ste na životu jedini knez Bismarck i lord Salisbury. U Parizu pokrenuli su socijalisti živahnim agitacijom među pučanstvom i zastupnicima parlamenta, da se pomiluje na smrt osudjenim anarhistu Vaillant. Molbu za pomilovanje podpisalo je do petdeset zastupnika, ali dvojimo, da će im zadovoljiti predsjednik republike Carnot.

Italija. Pučanstvo Sicilije umirilo se poponoči ali se zato buni narod u drugih pokrajinah. Mjerodavni politički krugovi drže, da je sadašnji politički i gospodarstveni položaj Italije vrlo ozbiljan. U Palermu objelodanjana je vladina naredba, kojom se zabranjuje uvoz svakoga oružja na Siciliju, a svim se stanovnikom naredila, da predaju redarstvu svoje oružje. Sadašnju pobunu pučanstva u nekoj dijelovima Italije izazvala je velika bleda, koja vlast u mnogih pokrajinah, a s druge strane veoma loša uprava sa občinskim ili javnim posjedom.

Zar u tebi ...

Zar u tebi nema krv,

Da si tako tih i plah,

Tudjinskog zar te gujeva,

Il sevo možda strah?

Čemu daješ, da ti ruže

Rodno ime, majčin glas,

Zar ti neznaš, da je Hrvat

Cieleg sveta bio spas?

Zar se bojši redi svetu

Smjelo, da si Hrvat div,

Ako j' tako Hrvat nisi!

Il ne vrediš, da si živ!

Na poruge plani, stani!

Ne budi mi više plah,

Jer ti gaziš zemljom svuda

Hrvatskih diva prah!

R. Katalinić Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. A znao ti Juro, da je božić pauči i da valo pričot, da prostis, projci pobijat ...

Jur. A morat ću ga ubit, al mi jo gardito nazadu ću pokle mi je gospudar sal Suska, al mi arhoo jusiu dovat pok mi uzoče jedan veliki prit a sada nis. Fr. Čej nis znol, da za tustin prido i ubiti?

Jur. A da bi nego to, ma jođ dogod.

Fr. A će nuko povej mi, bjeđe će drugo P

Jur. Uzoh svako godišće na nobadni kôlodij supat a zigoda nis, ul von drugih postulat.

Fr. Čo onih, ki su kuntra moštu pisali?

Jur. A joh, nemoren ti povit, al mi je muka.

Fr. A vidis, će se dogodi, ki će drugoga poslušat za slo.

Jur. Joh, prosao mi je suh, kolođi ni, a znebu mi sada i šarleni tabarin.

Fr. A ki to čini?

Jur. Oni, nebore, ki su pošalen, ki dobro vidi, ono se zova sveti pošlanci.

Fr. Bog in dol dobro, al su spoznali ki ima prava, a ki krivo.

* * *

Jur. Kamo goniš toga dugovješnjaka?

Fr. Samo do Kanfanara, jer tamo jako rado to blago jaču.

Jur. Mu je sirotina mrav.

Fr. E, Miklo i Jakođe će ga bon potutist.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Duđi su na ruke tajniku drs. M. Legionu još ali slijedeći prinosi: Prigodom objeda okruglih pjevača 7. januara t. g. u Badeni i sabralo se za družbu f. 10-50. Darovali su po 1 for. gg.: Spinčić prof. Grgo Župnik, Bratović Marko, Rakovac Mate, Rakovac Ivan, Burdić Petar, Ante Lovrić, Ivan, Banko Marko, Tivan Mihalj, Pačetović Ivan. Po 50 novčića: Čehić Marko, Živila Baderna! — Gosp. Stipan Kramar sabrao je u Rakotolj f. 12-50, a darovali su na sljedeći: Kramar Anton 2 for., Kramar Stipan sin Matija 2 for. 50 novčić. Pu 1 for.: Kramar Mate 2 for., Bandina, Pahović Mate pok. Ivana, Korac Ivan pok. Mate, Pahović Petar pok. Anton, Milić Šime pok. Ivana, Kramar Ivan pok. Mihe, Korac Fran pok. Grgura. Po 50 novčića: Kramar Ivan pok. Mate, Kuzma Ivan, žena Antona. Po 20 novčića: Kuzma Šime pok. Anton, Starid Mate sin Matija, Kuzma Mate sin Matija. Po 15 novčića: Kuzma Ivan sin Matija, Korac Ivan sin Matija. Po 10 novčića: Radoslav Ivan, Korač Ivan, Žvanec, Bajok Ivan, Korač Anton Marangun, Macinović Marija. Po 50 novčića: Đukarini Ivan pok. Stipana. Uz to pjevač Stipan Kramar ovako: Rakotolj, 7. januara 1894: Vlakodolenjci gospodinjao! Eve malo dararak što sam sabrao za družbu sv. Ciril i Metoda za Istru prigodom novog godišnjaka dar u dobrotu rukoj i to od sljedećih kmetova, i ujedno i vlasnika: „Našu Blagogu“ doslovno što ju avak. dr. rovan. — Onde nabrje darovatkoje, kada su gora porodeni, i pozdravljaju i oživa se poslušan. Evala, Ti Stipano Kramaru; ne gledaš se vojšnja dara, nego se glodi žarki ljubavi narodna. Živili Rakotolje i sve što je nato!

Putom urođenitva „Dritto Croato“ priposlali su: dr. Josip Pera, ličnički v Baru 3 for. darsa, d. g. Ivan Vidas, kapela u Senju 2 for. 50 novčić, makupljeng darsa d. g. P. Ožogović in Severinu na Kapu 6 for. 95 novčić, sabranih prigodom okvirnog svećenosti u župnom dvoru u Lukovdolu.

Isti voločastni gospodin pite, da rođenjima očekuju vesti o djevljanju družava, kaže da potroba čekati dok se bude moglo novo sgrade svidati, jer sa svu potrebu nesti ukrada biti novca; savjetuje noća se usmjeriti u najam kuce prilične i neka se daje na gradca za podučavanje svučionikom. Sv.

posjednik I. F. Kad je dotični sudac htio, da njegovu izjavu ili ispoived zabilježi u zapisnik, zamolio ga je svjedok, da usme u zapisnik njegovu izjavu u njegovom materniskom i hrvatskom jeziku, kako to zakon i rane naredno propisuje. Na uzludnu bješa njegova opravljana volba, dotično zahtijev, jer ne ima na sudu nijednog dnevnika ili pisara, koji bi znao sazvati hrvatski zapisnik.

Tako se je svjedok morao zadovoljiti slijedom opaskom audec istražitelja, stavljeno u zapisnik u talijanskom jeziku: svjedok ne htjede podpisati zapisnika razloga, jer taj nije aastavljen u njegovom materniskom t. j. hrvatskom jeziku.

Uzdržajemo se od svakog tuženja u tom slučaju, bojedi se, da Vam ne zaplione list, nu toliko možemo kazati, da se za oko 1000 Talijana ovoga sudbenoga kotara piše izključivo talijanski, dokim se za 10.000 Hrvata ne može saštiti niti jednog hrvatskog zapisnika!

Dosnajemo, da je prizivni sud u Trstu oduzeo sudjelovo pravo imenovanja sudbenih dnevničara ili pisara, pak se nadamo, da će se od sada strogo pozititi, da se za hrvatske sudbene kotare i za kotare sa mjeđutim pučanstvom postave kao dnevničari ili pisari samo one osobe, koje poznaju oba zemaljska jezika u govoru i pismu. Toliko zahtjeva zakon i pravica.

Iz Oprtaljčine piše nam 12. t. m.: Poznate rođenice, da tko kuca, tomu se otvara i tko traži, taj nadje, obistinila se opet jednom kod o. kr. poreznicima urede u Motovunu. Kako po svoj zapadnoj Istri, tako jo i kod nas u o. kr. uredu sudbeni jezik, bilo pišan bilo govorjen, izključivo talijanski. Talijansčina ukorijenila se tako u političko, sudbenim i porezne urede, kao da smo u čisto talijan. pokrajini. Protiv takovom stanju stvarni dužni su raditi i provjedovati na same nadu narodni zastupnici, već i pojedinci, osobito svjetišta rodoljubiji, koji sa spomenutimi uredi posti imade. Nepravda ta more se prije ili kasnije dočiniti, jer se ona protivi bojkotu i pisanom zakonu. Nu ako se težko podnati nepravda sa strane političkih i sudbenih uredu, mnogo teža je ona, kad nam ju načinaju o. kr. porezni uredi. Ovi bo uredi imadu najviše posla sa prostim pukom, sa sejaci ili kmetovima, koji donaćaju u o. kr. blagajce svoj tužko zasluženi novčić, da plate cesarsku, zemaljsku ili občinsko poreze i namete. Pa ipak niti t. i. uredi ne obće sa pukom u njegovom jeziku, bez pisanog ne, jer pisanoga jezika ne poznaju, niti imaju tiskanicu u jeziku puka, u jeziku većine pučanstva naše pokrajine, u jeziku hrvatskom ili slovenskom. Protiv tomu pritužio se jo na ravnateljstvo c. k. finansije u Trstu naš dičar rodoljub gosp. I. K., zahtjevajući od istoga, da si nabavi o. kr. porezni uredu u Motovunu i hrvatske tiskanice, dotično hrvatske porezne knjižice sa hrvatskim pukom ovoga sudbenoga kotara. Slavno ravnateljstvo, finansija zadovoljilo je toj pričetbi, odnosno zahtjevu u toliko, što je pripisalo o. kr. poreznicu uredu u Motovunu porezni knjižicu u njemačkom i hrvatskom jeziku. Tih knjižica može si od sada svakak upisati i tko komad po 5 novčić. Dajuće to do suanja našemu puku sa sudbenom kotara motovunskom, sjećamo ujedno sve i svakog, da zahtjevaju bilo od kojeg o. kr. uredu svoje nadrođe pravo t. j. se gorov u tih uređih jedino u jeziku puka, da se traži i zahtjeva od gospoda činovnika, da dopisuju sa pukom jedino u njegovom jeziku i da se prituže sa sve moguće povreda prava i zakona u tom pogledu na više oblasti bilo političke, sudbene ili porezne. Upozorujemo ovom prigodom naše prijatelje i istomiljene, da pođuće puk, neka sahtjeva od porezni uredu hrvatske, dotično slovenske umije uvek i svuda, kad plati bilo samo novčić poreza ili drugog plaćila c. k. porezni uredu. Tko kuca, tomu se otvara, tko traži, taj nadje.

Bratovčini hrvatsku ljudi u Istri podarili su: g. Mate Simčić iz Klana 4 for., sakupljeno od tambojnog rodoljuba kolodiva prigodom zdravice dičnim našim zastupnikom. Živili — Gosp. Vjekoslav Vlah i listonosac u Trstu 50 novčić. — M. G. Trat 1 kruna. — Za oprost od destitucije podario je velad. g. A. Benigar i upravitelj u Alturi for. 1. Živili!

Fričić. Današnjemu listu dodasmo kao „Prilog“ činjeni kipova svetaca, Inskrtovali ih. g. Kristijana Munknechta iz Ulrich-Grödena u Tirolu.

Listnica uređničtva.
Gosp. R. K. J. u Z. Stiglo u reda, apotrebni doma. Živili!
Gosp. J. P. drugi put. Zdravo sokol!

Potpisani proporučuju velečestnoj gg. svetnikom orčvenim upravom i slavnom občinstvu

Prave zajamčene pčelno-voćene

Svieće

voćano zavite, svjedo nižo vrti za potrajanu razvjetu orčava i pogreba. Kadilo lagrima, stien i stakla za vječno svjetlo (kandilo).

Za valjanost svjeda, koje nose protokolirano tvorničko znamenje, jamčim se 100 for. nu 200 kruna.

Nadajuć se mnogobrojnim narudbama, jamčim za točnu poslužbu po koliko je moguće nizkoj cijeni.

Odličnim štovanjem

I. Kopač

svetac

Solanska cesta br. 9 u Gorici.

*Odlikan srebrnom kolajnom u Gorici
god. 1891.*

Preporučamo našim trgovcem sa vinom i krčmarom

Istarsku vinarsku zadrugu

u Puli (Istra)

koja imade u svojih skladisjih raznih izvrstnih vrstih vina, a uz povoljne cijene. Kod isto imade izvrstna refoška i bigolog muškata u bučiljama i to uz velo povoljne cijene.

DOMINIK LUŠIN

u Kopru

preporuča velike, novo skladisje raznovrtnog lista, kano: greda, dasaka, murala, duga, te takodeći opka, vapna, pleska itd. Neruđe ovratava točno i po najnižoj cijeni.

52 —

Posle ukinuća tršć. proste luke carine prosti

za Istru, Dalmaciju, Hrvatsku, Kranjsku, Korušku i Bosnu-Hercegovinu

nepromočljiva pokrivala

Luigi Zuculina u Trstu.

Tvornica nepromočljivih bielli i ornih pokrivala za vozove i tamnice (vagone), za robu na obala, ladje, brodski vjeđelje (boccaporte) i za polje; pokrivala za konje i pletive za klišu.

Skladišće

12—4

tkanine za jedrenjače, nepriredjene za sediare i tapetare, dvojnika (tralice), jute za žakle i omote; opasnikah, kopnaku i užicah.

Zastupstvo i glavno skladišće asfalskih opaka

za kućne krovove, pojate, snje, staje itd.

Samotila [isolatori] za tomelje i kocke iz asfalta.

Badionica i prodaja zastava.

Luigi Zuculin

u Trstu

via Ghega 2, kuća Brunner.

Štrečaljke i sumporučjače za trte

Inžinira Zivic.

mlini i stiskalnice za vino,

sisačke ili pumpe za svaku porabu, cjevi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrste druge strojeve i sve potreboće za iste

dobiva se u vječku u skladisju tvrdke

Schivitz & Comp.

(Živic i drug.)

Via Žonta broj 8 u Trstu.

Preporučamo adresu:

,Istarša vinarska zadruga“ u Puli (Istra),

koja je ovih dana započela poslovati.

I, Singerstrasse

15,

Dunaj.

PSEHRHOFERIA

lekarna
„Zum goldenen Reichsapfel“.

Kričiljne kroglijice, prej imenovane univerzalne kroglijice

zaužilo to ime po vječ pravci, kjeri v resniči jo mnogo boloznji, pri katerih so te kroglijice pokazalo svoj izvrstni učinek.

Za več doberstvo so te kroglijice povsed razširjeno in male družki utegne se načiti, v katerih bi pogrešali male zalogi tega izvrstnega domačega sredstva.

Vsi zdravnikti so priporodili in priručajo te kroglijice kot domaće sredstvo, posebno pa proti boloznji po skali prehravlj in zabasanju.

To kroglijico stanjelo: 1 škatljica z 15 kroglijicami 21 nož., jedan zavitek 6 škatljic 1 gld. 5 nož., pri nefrankoval pošljati 1 gld. 10 nož. — Ako se denar naproti posloži, na trbu pladati porto, in stanje: 1 zavitek 1 gld. 20 nož., 2 zavitek 2 gld. 20 nož., 3 zavitek 3 gld. 35 nož., 4 zavitek 4 gld. 40 nož., 5 zavitek 5 gld. 20 nož., 10 zavitek 9 gld. 20 nož. (Manj kot jeden zavitek se ne pošlje).

Prosimo, da se izrečeno zahteva „I. Psehrhoferjev kričiljne kroglijice“ in pasti jo, da ima pokrov vseko škatljico leti podpis „I. Psehrhofer v rudečili“ pisanih, katerega je videti na navodili za uporabo.

Balzam za ozebljine (I. Psehrhofer, 1 posložna 40 nož., pravni posložna 65 nož.)

Angleški balzam, 1 steklenica 50 nož.

Fijakerski prsn pršni prašek, 1 škatljica 80 nož., poštne proste 60 nož.

Tanokininska pomada (I. Psehrhofer, 1 škatljica 2 gld.)

Univerzalni plašter (prof. Steudel, 1 posložna 75 nož.)

Univerzalna čistilna sol (A. W. Bullerha, 1 posložna 22 nož.)

Različen imenovani izdelkov dobivaju — še druge tu in inozemske farmaceutične spoljnosti, ki so bile po vsej avstrijski časopisih ozanjene; in se na zahtevanje točno in v ceno priznajajo tudi prodromi, kjerih u zalogi. — Razpoložljivina po pošti vrši se točno, a truba jo denar poproti dobiti; večju narodču tudi po poštne povzetju.

Pri dopošljavitvi denarja po poštini nakaznici stane porto došti manj kakor po povzetju.

12—11

Badava dobije svaki predplatnik 4 krasne slike u bojama.

Badava!

5000

otisaka

broja novoga

VII. tečaja

DOM

SVIET

u kujižari LAV. HARTMANA

(Kugli i Deutsch)

a zašte se svakomu tko dopločicom

zašteva

badava i franko.

najvećeg ilustrovanog

lista

Ovaj list sadržaje
mnogoča iskrabanih i vrlo
zanimivih prioprijedaka hrvatskih
piskaca, prevodu i mnogo umjet
ničko izradjenih slika.

Predplata: Za ciklus godinu for. 6 —

Za pol godinu for. 3 —

Za četvrt godine for. 1.50

a zašte se poštanskim papunicom

Ilica 2 — ZAGREB — Ilica 2.

Za pol cijene

dobije svaki predplatnik „Dom i Svjet“ krasni
šaljivi i mnogimi slikama nakićeni list „Zvezkan“, jer se „Dom i Svjetom“
skupa stoji samo 8 for. za ciklus, 4 for. za pol, 2 for. za četvrt godine

Prvi broj istoga šaljemo svakomu na zahtjev badava.

BOG I HRVATICE

najveći hrvatski ilustrovani kolektor

je na prodaji u Tiskarni Dolenc u Trstu

krozgiran po 50 nož.